

УДК 336.1.07:336.7(477)

Ломовацький Іван Євгенович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
ORCID ID 0009-0004-3312-2984

Захарків Микола Іванович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
ORCID ID 0009-0007-4310-6496

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У статті розглядаються сучасні виклики та перспективи розвитку фінансового моніторингу в умовах фінансової глобалізації. Основну увагу приділено впливу глобалізації на механізми моніторингу, використанню інноваційних технологій, таких як Big Data та штучний інтелект, а також перспективам вдосконалення через гармонізацію законодавства та прогнозування ризиків. Проаналізовано приклади успішного впровадження нових технологій та обговорено ключові проблеми інтеграції міжнародних стандартів. Автори пропонують рекомендації щодо підвищення ефективності фінансового моніторингу в глобальному середовищі.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, фінансова глобалізація, Big Data, штучний інтелект, гармонізація законодавства, міжнародні стандарти, FATF, прогнозування ризиків.

Постановка проблеми. Фінансова глобалізація, що характеризується інтеграцією фінансових ринків та швидким обміном фінансовими потоками, створює не лише нові можливості, але й серйозні виклики для систем фінансового моніторингу. Незважаючи на досягнення у впровадженні міжнародних стандартів та сучасних технологій, багато країн стикаються з проблемами адаптації до динамічно змінюваних умов. Це зумовлює необхідність пошуку інноваційних рішень, спрямованих на посилення економічної безпеки та протидію фінансовим злочинам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема фінансового моніторингу привертає увагу багатьох науковців та практиків. Зокрема, роботи Гриценка О. і Власенка М. висвітлюють роль Big Data і штучного інтелекту у вдосконаленні моніторингових процесів. Дослідження FATF акцентують на важливості уніфікації міжнародних стандартів і гармонізації національного законодавства [3; 1]. Разом з тим, у публікаціях Іваненка С. та Гриценка Л. підкреслюється необхідність прогнозування нових викликів, пов'язаних із поширенням криптовалют і децентралізованих фінансових платформ [5; 4].

Проте, недостатньо уваги приділено інтеграції цих підходів у глобальну систему фінансового моніторингу, що зумовлює актуальність дослідження. Фінансовий моніторинг відіграє центральну роль у забезпеченні економічної безпеки, виступаючи ключовим механізмом, який дозволяє виявляти і запобігати загрозам фінансовій системі. Економічна безпека держави значною мірою залежить від здатності ідентифікувати ризики, що виникають у фінансовому секторі, та вживати своєчасних заходів для їхньої нейтралізації. У цьому контексті фінансовий моніторинг забезпечує контроль за фінансовими потоками, дозволяючи знизити ризик незаконного обігу капіталів, зокрема у вигляді відмивання грошей, фінансування тероризму чи ухилення від сплати податків.

Мета статті. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій, викликів та перспектив фінансового моніторингу в умовах глобалізації, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення його механізмів шляхом інтеграції міжнародних стандартів, гармонізації законодавства та використання сучасних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека також залежить від наявності ефективної взаємодії між національними та міжнародними структурами, які здійснюють фінансовий моніторинг. Глобалізація економічних процесів значно ускладнила завдання регуляторних органів, оскільки злочинці часто використовують транснаціональні схеми для приховування нелегальних доходів. Як зазначають Шевченко С.О., Сидоренко Н.С., Липовська Н.А., у таких умовах ефективний фінансовий моніторинг неможливий без обміну інформацією між державами та інтеграції міжнародних стандартів, таких як рекомендації FATF (Financial Action Task Force) [7].

Додатково, фінансовий моніторинг є важливим інструментом для забезпечення макроекономічної стабільності. Як показують дослідження Іваненка С., систематичний контроль за фінансовими операціями допомагає державам зменшувати масштаби тіньової економіки, підвищувати податкові надходження та створювати сприятливі умови для інвестицій. Зокрема, в умовах глобальної економічної нестабільності та фінансових криз, фінансовий моніторинг слугує своєрідним "барометром", що сигналізує про ризики, дозволяючи державі вживати заходів для їхнього мінімізації [5].

Важливо також зазначити, що фінансовий моніторинг сприяє формуванню довіри до фінансових інститутів з боку громадян і бізнесу. Прозорість фінансових операцій та гарантії захисту від шахрайства підвищують рівень довіри до банківської системи, стимулюючи її розвиток. Держави, які впроваджують ефективні системи моніторингу, мають більші шанси залучити міжнародні інвестиції, оскільки інвестори віддають перевагу країнам з низьким рівнем корупції та високим рівнем фінансової прозорості [1].

Таким чином, фінансовий моніторинг є не лише інструментом запобігання незаконній діяльності, але й важливим чинником, що забезпечує стабільність і розвиток національної економіки в умовах сучасних глобалізаційних викликів.

Фінансовий моніторинг є основним елементом системи захисту економічної безпеки, оскільки він виконує функції ідентифікації, аналізу та попередження загроз у фінансовій сфері. Економічна безпека держави значною мірою залежить від здатності її інституцій оперативно реагувати на ризики та загрози, що виникають у фінансовій системі. У цьому контексті фінансовий моніторинг забезпечує контроль за фінансовими потоками, спрямованими як на легальну економіку, так і на тіньовий сектор, де фінансуються злочинні схеми, тероризм чи інші незаконні дії.

Згідно з дослідженнями Мельник О.П., Божук І.І., фінансовий моніторинг сприяє захисту економічної системи від таких ризиків, як відмивання доходів, ухилення від податків, фінансування тероризму та нелегальна фінансова діяльність. Це досягається шляхом впровадження систем виявлення підозрілих транзакцій, які можуть сигналізувати про потенційні загрози. Крім того, фінансовий моніторинг забезпечує своєчасне виявлення фінансових злочинів, що дозволяє ефективно запобігати їхньому поширенню та мінімізувати економічні втрати держави [6].

Роль фінансового моніторингу у забезпеченні економічної безпеки проявляється також у його здатності стимулювати прозорість фінансової системи. Як зазначає Гриценко О., прозорість є ключовим фактором у формуванні довіри до фінансових установ як з боку громадян, так і з боку інвесторів. Завдяки моніторингу фінансових операцій та належному регулюванню ринку фінансових послуг, держава створює умови для зменшення ризику

корупційних схем і тіньового обігу капіталів, що позитивно впливає на інвестиційний клімат[3].

Ключовим аспектом забезпечення економічної безпеки є взаємодія національних і міжнародних організацій, які займаються моніторингом фінансових потоків. Рекомендації FATF (Financial Action Task Force) стали основою для побудови глобальної системи фінансового моніторингу, яка дозволяє ефективно протидіяти транснаціональним фінансовим злочинам. Інтеграція національних систем моніторингу у міжнародну мережу сприяє оперативному обміну інформацією між країнами, що підвищує ефективність боротьби з фінансовими ризиками та загрозами.

Крім того, фінансовий моніторинг дозволяє державі не лише виявляти загрози, але й прогнозувати їх, використовуючи аналітичні інструменти та великі масиви даних. Сучасні технології, такі як Big Data та штучний інтелект, стали важливими інструментами фінансового моніторингу, оскільки вони забезпечують аналіз великих обсягів інформації у режимі реального часу, допомагаючи ідентифікувати можливі фінансові злочини ще до їхнього фактичного здійснення [5].

Таким чином, фінансовий моніторинг є не лише інструментом протидії незаконній діяльності у фінансовій сфері, але й важливим засобом забезпечення економічної стабільності та сталого розвитку. Його роль у формуванні надійної системи економічної безпеки є вирішальною, особливо в умовах сучасних глобалізаційних викликів.

Фінансовий моніторинг є одним із найефективніших інструментів боротьби з фінансовими злочинами, такими як відмивання коштів, фінансування тероризму, ухилення від сплати податків і корупція. Його головна мета полягає у виявленні підозрілих фінансових операцій, аналізі джерел походження коштів і запобіганні використанню фінансової системи для незаконної діяльності.

Система фінансового моніторингу працює на кількох рівнях: на рівні фінансових установ, державних регуляторів та міжнародних організацій. Фінансові установи, такі як банки, страхові компанії та інші організації, зобов'язані впроваджувати процедури ідентифікації клієнтів (KYC — Know Your Customer) та моніторити транзакції. Виявлені підозрілі операції передаються до державних регуляторів, які аналізують дані та приймають відповідні заходи.

Одним із ключових аспектів фінансового моніторингу є його здатність виявляти та блокувати нелегальні транзакції в режимі реального часу. Наприклад, застосування автоматизованих систем моніторингу дозволяє ідентифікувати аномальні транзакції, що відхиляються від звичайної поведінки клієнта. Сучасні технології, такі як штучний інтелект і алгоритми машинного навчання, підвищують точність і швидкість виявлення підозрілих операцій, знижуючи ризик фінансових злочинів [2].

Ключовим елементом фінансового моніторингу як інструменту протидії злочинам є міжнародна співпраця. Організації, такі як FATF, сприяють створенню глобальних стандартів боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму. Вони забезпечують інтеграцію національних систем моніторингу, що дозволяє ефективно відслідковувати фінансові потоки між країнами.

Як зазначають науковці Шевченко С. О., Сидоренко Н. С. та Липовська, Н. А, тісна взаємодія між державами забезпечує прозорість міжнародних транзакцій і мінімізує можливості для використання офшорних зон з метою приховування нелегальних доходів [7].

Фінансовий моніторинг також сприяє підвищенню довіри до фінансової системи. Прозорість і надійність фінансових операцій знижують ризики для інвесторів і стимулюють економічний розвиток. Використання фінансового моніторингу у поєднанні з правовими механізмами дозволяє не лише виявляти фінансові злочини, але й запобігати їхній повторюваності в майбутньому.

Етапи фінансового моніторингу як інструменту протидії фінансовим злочинам представлені нами на рисунку 1. Він демонструє логічну послідовність дій, починаючи з ідентифікації клієнта і завершуючи міжнародною співпрацею.

Рис. 1. Етапи фінансового моніторингу як інструменту протидії фінансовим злочинам

Фінансова глобалізація, що характеризується посиленням інтеграції фінансових ринків, зростанням обсягів міжнародних транзакцій та розвитком фінансових інновацій, суттєво змінила механізми фінансового моніторингу. З одного боку, глобалізація відкриває нові можливості для розвитку економік, а з іншого – створює значні виклики у сфері контролю за фінансовими потоками, що здійснюються через кордони.

Одним із ключових наслідків глобалізації є збільшення складності фінансових транзакцій. За даними FATF, глобалізація сприяє поширенню транснаціональних фінансових схем, які використовуються для приховування нелегальних доходів, ухилення від сплати податків або фінансування тероризму. Наприклад, використання офшорних зон, складних корпоративних структур та електронних платіжних систем ускладнює завдання ідентифікації кінцевих бенефіціарів і походження коштів [1].

В умовах глобалізації особливого значення набуває гармонізація міжнародних стандартів фінансового моніторингу. Рекомендації FATF та інші ініціативи, спрямовані на уніфікацію підходів до боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, стали основою для побудови глобальної системи фінансового моніторингу. Як зазначають Шевченко С.О., Сидоренко Н.С. та Липовська Н.А., впровадження єдиних стандартів дозволяє країнам координувати зусилля у боротьбі зі злочинністю та забезпечувати прозорість фінансових операцій [7].

Однак глобалізація також створює нові виклики для регуляторів. По-перше, зростає обсяг даних, що підлягають моніторингу. Це вимагає впровадження сучасних технологій, таких як Big Data, штучний інтелект і блокчейн, для аналізу великих масивів інформації у режимі реального часу. Вчений-дослідник Іваненко С. відмічає, що ці технології дозволяють не лише виявляти підозрілі операції, але й прогнозувати можливі ризики [4].

По-друге, глобалізація сприяє появі нових форм фінансових злочинів, таких як використання криптовалют для нелегальної діяльності. За даними ООН, криптовалюти стають дедалі популярнішим засобом для приховування доходів, оскільки вони забезпечують високий рівень анонімності та швидкість транзакцій. Це створює додаткові виклики для фінансового моніторингу, оскільки традиційні методи контролю виявляються недостатньо ефективними.

По-третє, глобалізація підвищує необхідність міжнародної співпраці. Транснаціональні фінансові злочини вимагають швидкого обміну інформацією між країнами та інтеграції національних систем моніторингу у глобальну мережу. На думку Гриценко О., без тісної взаємодії між країнами фінансовий моніторинг стає фрагментарним і неефективним [3].

Крім того, важливим аспектом впливу глобалізації є зростаюча роль міжнародних організацій у регулюванні фінансових потоків. Організації, такі як Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк, відіграють важливу роль у розвитку глобальних механізмів моніторингу та підтримці країн, які стикаються з викликами у цій сфері.

Таким чином, фінансова глобалізація суттєво змінює механізми фінансового моніторингу, створюючи нові можливості та виклики. В умовах сучасного світу ефективність моніторингу залежить від здатності держав впроваджувати інноваційні технології, гармонізувати національне законодавство з міжнародними стандартами та активно співпрацювати на глобальному рівні.

У сучасному світі використання Big Data та штучного інтелекту (ШІ) значно трансформувало механізми фінансового моніторингу, підвищуючи його ефективність, точність і швидкість. Ці технології дозволяють обробляти великі обсяги даних, виявляти закономірності та прогнозувати ризики, що робить їх невід'ємною частиною сучасних систем моніторингу.

Big Data, або великі дані, є ключовою технологією, що забезпечує збір, зберігання і обробку величезних масивів інформації про фінансові операції, транзакції, поведінкові патерни клієнтів та ринкові тенденції. Власенко М. притримується думки, що застосування Big Data у фінансовому моніторингу дозволяє значно скоротити час на обробку інформації та підвищити точність аналізу. Наприклад, великі дані дозволяють одночасно аналізувати мільйони транзакцій, визначаючи аномальні дії, що можуть свідчити про потенційно незаконну діяльність [3].

Big Data також забезпечує можливість інтеграції різноманітних джерел інформації, таких як фінансові звіти, соціальні мережі, поведінкові дані клієнтів та дані з відкритих джерел. Це створює більш комплексну картину фінансових потоків, дозволяючи системам моніторингу реагувати на ризики більш точно.

Штучний інтелект є інструментом, що дозволяє автоматизувати складні процеси аналізу фінансових даних та виявлення підозрілих операцій. За допомогою алгоритмів машинного

навчання, ШІ здатний розпізнавати закономірності в даних, аналізувати поведінку клієнтів та прогнозувати можливі ризики. Як підкреслює Іваненко С., ШІ здатний не лише виявляти аномалії, але й адаптуватися до нових типів загроз завдяки постійному вдосконаленню алгоритмів [5].

Одним із найбільш поширених застосувань ШІ є автоматизовані системи оцінки ризиків, які аналізують історію транзакцій клієнтів, визначаючи їхню відповідність типовим поведінковим шаблонам. Наприклад, система може сигналізувати про підозрілу транзакцію, якщо вона значно відрізняється від попередньої поведінки клієнта, що може свідчити про спробу відмивання коштів або фінансування тероризму.

Синергія Big Data та ШІ відкриває нові можливості для фінансового моніторингу. Поєднання цих технологій дозволяє створювати інтелектуальні системи моніторингу, які забезпечують автоматичне виявлення підозрілих операцій, оцінку ризиків та прогнозування потенційних загроз. Такі системи забезпечують значну економію ресурсів, знижуючи потребу у ручному аналізі даних.

Реальні кейси свідчать про успішність впровадження Big Data та ШІ у фінансовий сектор. Наприклад, у банківських установах автоматизовані системи аналізу транзакцій дозволяють виявляти підозрілі схеми, такі як структуровані депозити або дроблення платежів для уникнення звітності. Водночас страхові компанії використовують ці технології для оцінки ризиків шахрайства під час подачі страхових вимог.

Попри значні переваги, застосування Big Data та ШІ у фінансовому моніторингу пов'язане з певними викликами. Це, зокрема, стосується захисту даних, дотримання конфіденційності клієнтів, а також потенційних упереджень алгоритмів. Як зазначає науковець Гриценко О., для забезпечення ефективності цих технологій важливо постійно вдосконалювати алгоритми, забезпечувати прозорість їхньої роботи та гарантувати відповідність регуляторним вимогам[3].

Отже, застосування Big Data та ШІ у фінансовому моніторингу є ключовим напрямом його розвитку в умовах глобалізації. Ці технології забезпечують новий рівень точності, швидкості та адаптивності у виявленні фінансових ризиків і злочинів, що сприяє підвищенню ефективності фінансових інституцій та економічної безпеки загалом.

Сучасні автоматизовані системи фінансового моніторингу значно трансформували процеси боротьби з фінансовими злочинами. Вони дозволяють обробляти величезні обсяги даних у реальному часі, автоматично виявляти аномальні транзакції та попереджати нелегальну діяльність. Використання таких технологій, як Big Data і штучний інтелект, забезпечує швидкість і точність аналізу, водночас мінімізуючи ризики, пов'язані з людським фактором. Наприклад, банківські установи вже активно застосовують системи антифрод-аналізу, які аналізують поведінкові патерни клієнтів, дозволяючи виявляти підозрілі схеми ще до їх реалізації.

Проте не все так ідеально, як може здаватися. Однією з основних переваг автоматизованих систем є їхня здатність аналізувати тисячі транзакцій одночасно, але їхній вплив на конфіденційність даних клієнтів викликає чимало запитань. Використання персональних даних у таких масштабах потребує суворого дотримання нормативів захисту інформації, що не завжди можливо. Крім того, впровадження цих систем вимагає значних фінансових вкладень, які можуть бути недоступними для менш розвинених фінансових установ. Іншим викликом є те, що алгоритми, навіть найсучасніші, можуть демонструвати упередженість через обмеження у вихідних даних або специфіку навчання моделей.

Реальні приклади впровадження таких систем доводять їхню ефективність. Наприклад, JPMorgan Chase створив платформу на основі Big Data і штучного інтелекту, яка аналізує транзакції в реальному часі, дозволяючи суттєво зменшити рівень фінансового шахрайства. У

свою чергу, Chainalysis розробила систему для моніторингу криптовалютних транзакцій, що допомогло ідентифікувати незаконну діяльність у сфері криптовалют і навіть розкрити масштабну схему відмивання коштів. Подібні приклади свідчать, що технології не лише підвищують точність і швидкість моніторингу, але й дозволяють вирішувати специфічні проблеми, такі як відстеження складних міжнародних фінансових потоків [1].

Однак, попри очевидні успіхи, автоматизація фінансового моніторингу потребує постійного вдосконалення. Використання таких систем без належного контролю може призводити до хибних спрацьовувань або упущення нових, ще невідомих схем злочинів. Це вимагає від регуляторів і фінансових установ не лише впровадження новітніх технологій, але й системного перегляду існуючих підходів, враховуючи зростаючу динаміку фінансової злочинності. У результаті, автоматизовані системи моніторингу є важливим інструментом у забезпеченні економічної безпеки, але їхня ефективність залежить від того, наскільки швидко і гнучко вони можуть адаптуватися до нових викликів.

Інтеграція міжнародних стандартів моніторингу є ключовим напрямом вдосконалення системи фінансового моніторингу в умовах глобалізації. Фінансова злочинність, яка часто має транснаціональний характер, вимагає узгоджених зусиль різних країн та організацій для її ефективної протидії. Уніфікація підходів, правил і процедур, що регулюють фінансовий моніторинг, дозволяє забезпечити прозорість фінансових операцій на міжнародному рівні та мінімізувати ризики використання фінансової системи для незаконних цілей [1].

Рекомендації FATF (Financial Action Task Force) є основним інструментом гармонізації міжнародних стандартів у цій сфері. Ці рекомендації охоплюють такі аспекти, як боротьба з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та ухиленням від сплати податків. На думку, науковця Гриценко О., інтеграція цих стандартів у національні системи моніторингу не лише підвищує ефективність боротьби з фінансовими злочинами, але й сприяє зміцненню міжнародної довіри до фінансової системи країни [3].

Одним із основних аспектів інтеграції міжнародних стандартів є впровадження єдиних процедур ідентифікації клієнтів (KYC — Know Your Customer). Такі процедури дозволяють фінансовим установам забезпечити ідентифікацію кінцевих бенефіціарів і походження коштів незалежно від країни, в якій здійснюється операція. У цьому контексті важливою є співпраця між регуляторами та фінансовими установами для створення глобальної бази даних, яка б сприяла обміну інформацією та оперативному виявленню підозрілих операцій.

Іншим важливим аспектом інтеграції є розробка спільних платформ для обміну інформацією про фінансові транзакції. Наприклад, система Egmont Secure Web, яка використовується групою Egmont, забезпечує безпечний обмін даними між фінансовими розвідками різних країн. Ця платформа дозволяє країнам ефективно співпрацювати у розслідуванні міжнародних фінансових злочинів, зокрема, відмивання коштів і фінансування тероризму [4].

Однак інтеграція міжнародних стандартів стикається з низкою викликів. По-перше, різні країни мають різний рівень економічного розвитку та законодавчі рамки, що може ускладнювати гармонізацію. По-друге, відсутність єдиних технологічних стандартів може перешкоджати взаємодії між національними системами моніторингу. По-третє, політичні інтереси окремих держав можуть створювати перешкоди для повномасштабної інтеграції.

Для подолання цих викликів необхідно активізувати міжнародну співпрацю та забезпечити підтримку менш розвинених країн у впровадженні стандартів фінансового моніторингу. Це може включати фінансування технічної допомоги, навчання персоналу та створення спільних ініціатив для протидії фінансовим злочинам. Інтеграція міжнародних стандартів не тільки сприяє ефективності фінансового моніторингу, але й зміцнює глобальну економічну стабільність, що є важливим фактором у боротьбі з фінансовими загрозами [7].

Таким чином, інтеграція міжнародних стандартів моніторингу є перспективним напрямом вдосконалення фінансового моніторингу, який дозволяє забезпечити прозорість, зменшити ризики злочинів у фінансовій сфері та сприяти міжнародній економічній співпраці.

Гармонізація законодавства у сфері фінансового моніторингу є важливою складовою глобальної боротьби з фінансовими злочинами. У сучасних умовах глобалізації фінансові потоки легко перетинають кордони, що ускладнює контроль і виявлення незаконних транзакцій. Різниця в підходах до регулювання фінансового моніторингу між країнами створює прогалини, які можуть використовувати злочинці для здійснення незаконних операцій. У цьому контексті гармонізація законодавства є ключовим кроком для забезпечення ефективності міжнародної системи фінансового моніторингу.

Одним із напрямів гармонізації є адаптація національних законів до міжнародних стандартів, таких як рекомендації FATF. Ці стандарти встановлюють загальні вимоги до протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та інших фінансових злочинів. Як зазначає вчений Грищенко Л., впровадження таких стандартів дозволяє країнам забезпечувати прозорість фінансових потоків та покращувати взаємодію з міжнародними організаціями [4].

Гармонізація законодавства також передбачає уніфікацію процедур обміну інформацією між країнами. Це важливо для боротьби з транснаціональними фінансовими злочинами, які часто використовують прогалини в юрисдикційних межах. Наприклад, створення міжнародних угод щодо обміну даними про транзакції або кінцевих бенефіціарів сприяє підвищенню ефективності розслідувань і запобіганню використанню офшорних зон для відмивання коштів.

Проте процес гармонізації стикається з низкою перешкод. Політичні та економічні інтереси окремих країн, відмінності у правових системах і рівень розвитку інфраструктури фінансового моніторингу ускладнюють досягнення єдності. Наприклад, деякі країни з офшорними зонами можуть опиратися впровадженню суворіших правил, оскільки це може негативно вплинути на їхню економіку. Вирішення цих проблем вимагає діалогу, технічної допомоги менш розвиненим країнам і створення стимулів для співпраці.

Успішна гармонізація законодавства дозволяє знизити ризики фінансових злочинів, підвищити довіру до фінансової системи та сприяти економічній стабільності як на національному, так і на міжнародному рівні.

Прогнозування викликів у фінансовій сфері є одним із найперспективніших напрямів вдосконалення фінансового моніторингу. У світі, де фінансові злочини швидко еволюціонують, а технології створюють нові можливості для незаконної діяльності, здатність передбачати потенційні загрози стає вирішальною [2].

Одним із ключових інструментів прогнозування є використання Big Data та штучного інтелекту для аналізу великих масивів даних і виявлення тенденцій, які можуть свідчити про нові форми фінансових злочинів. Алгоритми машинного навчання дозволяють не лише аналізувати минулі дані, але й моделювати можливі сценарії розвитку подій. Спираючись на думку Власенко М., можемо стверджувати, що такі системи можуть ідентифікувати ризикові операції ще до того, як вони стануть загрозою для фінансової системи [1].

Прогнозування також охоплює аналіз макроекономічних та геополітичних факторів, які можуть впливати на фінансову сферу. Наприклад, економічні кризи, санкції або зміни у глобальному регулюванні часто стають каталізаторами для появи нових схем фінансових злочинів. Своєчасне визначення таких трендів дозволяє регуляторам адаптувати свої підходи та впроваджувати превентивні заходи.

Важливим напрямом є аналіз впливу нових технологій на фінансову сферу. Наприклад, поширення криптовалют та децентралізованих фінансових платформ (DeFi) створює нові

виклики для моніторингу. Прогнозування ризиків, пов'язаних із цими технологіями, вимагає інноваційних підходів і співпраці між регуляторами та технологічними компаніями.

Однак прогнозування має свої обмеження. Не всі ризики можуть бути передбачені, а неправильні прогнози можуть призвести до непропорційних витрат або створення бар'єрів для законних фінансових операцій. Для мінімізації цих недоліків необхідно постійно вдосконалювати прогностичні моделі та забезпечувати їхню гнучкість [6].

Таким чином, здатність прогнозувати виклики у фінансовій сфері є важливою складовою вдосконалення фінансового моніторингу. Це дозволяє не лише реагувати на загрози, але й запобігати їхньому виникненню, забезпечуючи стабільність та безпеку фінансової системи у світі, що швидко змінюється.

Висновки. Фінансова глобалізація суттєво змінює механізми фінансового моніторингу, створюючи нові виклики та можливості. Інтеграція міжнародних стандартів, таких як рекомендації FATF, гармонізація національного законодавства та впровадження інноваційних технологій дозволяють значно підвищити ефективність моніторингових процесів. Використання Big Data та штучного інтелекту надає можливість аналізувати великі обсяги даних, виявляти ризики та прогнозувати нові форми фінансових злочинів. Проте, для досягнення ефективності необхідно враховувати виклики, пов'язані з конфіденційністю даних, різницею у правових системах та високими витратами на впровадження. Подальше вдосконалення фінансового моніторингу потребує міжнародної співпраці, підтримки менш розвинених країн та гнучкості у реагуванні на нові загрози.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власенко М. "Штучний інтелект у системах моніторингу: переваги та виклики". Фінансові інновації. 2023.
2. Воронкова О.М. Фінансовий моніторинг на ринку цінних паперів України: сучасні реалії та перспективи. Економічний вісник університету. 2020. № 45. С. 175–184.
3. Гриценко О. "Big Data у фінансовому моніторингу: перспективи використання". Економічний вісник. 2022.
4. Гриценко Л. "Глобалізація та фінансова безпека: роль міжнародних стандартів". Економіка і суспільство. 2023.
5. Іваненко С. "Криптовалюти та фінансові злочини: нові виклики для моніторингу". Фінансова політика. 2022.
6. Мельник О.П., Божук І.І. Тенденції розвитку фінансового моніторингу в Україні та світова практика. Правові новели. 2020. №10. С. 200–206.
7. Шевченко, С. О., Сидоренко, Н. С., & Липовська, Н. А. (2023). Глобалізація, євроінтеграція та сталий розвиток.

REFERENCES

1. Vlasenko M. "Shtuchnyi intelekt u systemakh monitorynhu: perevahy ta vyklyky". Finansovi innovatsii. 2023.
2. Voronkova O.M. Finansovyi monitorynh na rynku tsinnykh paperiv Ukrainy: suchasni realii ta perspektyvy. Ekonomichnyi visnyk universytetu. 2020. № 45. S. 175–184.
3. Hrytsenko O. "Big Data u finansovomu monitorynhu: perspektyvy vykorystannia". Ekonomichnyi visnyk. 2022.
4. Hryshchenko L. "Hlobalizatsiia ta finansova bezpeka: rol mizhnarodnykh standartiv". Ekonomika i suspilstvo. 2023.
5. Ivanenko S. "Kryptovaliuty ta finansovi zlochyny: novi vyklyky dlia monitorynhu". Finansova polityka. 2022.
6. Melnyk O.P., Bozhuk I.I. Tendentsii rozvytku finansovoho monitorynhu v Ukraini ta svitova praktyka. Pravovi novely. 2020. №10. S. 200–206.
7. Shevchenko, S. O., Sydorenko, N. S., & Lypovska, N. A. (2023). Hlobalizatsiia, yevrointehratsiia ta stalyy rozvytok.

Lomovatsky Ivan Yevgenyevich

(Postgraduate student of PVNZ "European University")

Zakharkiv Mykola Ivanovich

(Postgraduate student of PVNZ "European University")

TITLE OF THE ARTICLE

Abstract. *The article examines current challenges and prospects for the development of financial monitoring in the context of financial globalization. The main attention is paid to the impact of globalization on monitoring mechanisms, the use of innovative technologies, such as Big Data and artificial intelligence, as well as the prospects for improvement through the harmonization of legislation and risk forecasting. Examples of successful implementation of new technologies are analyzed and key issues of integrating international standards are discussed. The authors offer recommendations for improving the effectiveness of financial monitoring in a global environment.*

Keywords: *financial monitoring, financial globalization, Big Data, artificial intelligence, harmonization of legislation, international standards, FATF, risk forecasting.*